

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Condit[i]o[n]es que requirunt[ur] ad [con]fessionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De sacramento

q̄ sic: ois fidelis saltē semel i anno tenet
ex p̄cepto quando ad annos discretio/
nis puenerit p̄fiteri oia p̄c̄a sua. z com
municare saltē in pascate. vt p̄ extra d̄
pe. z re. **Dis.** Circa q̄d querit. vt p̄ pue
ris sit dādū sac̄m̄ eucharistie. R̄ndeo
fm̄ Tho. in. 4. di. 9. Pueris carentibz
plurōnis qui non possunt distinguē in
ter cibum corporalem z spūalem nō de
bet corpus christi dari. quia ad ip̄m exi
gitur actualis deuotio quam tales pue
ri habere non possunt. Sed puerz ha
bere incipientibus discretionem etiam
ante perfectam etatem: puta cum sint. x.
vel. xi. annoz p̄ dari in eis discretiois
signa z deuotiois appareāt. **Hec ille Et**
ratio hui⁹ est. qz ad p̄cipiēdū sac̄m̄ req̄/
rit deuotio actualis: z tales pueri q̄nqz
maiorē discretōem z deuotionem z affe
ctum habent ad sacramētum q̄ ali⁹ for
te qui est viginti annoz. Ergo parentes
debent pueros informare quō ibi ē chri
stus q̄ est de uirgine natus p̄ nobis pas
sus. z que bona eueniunt homini ex di
gna communione. z deberēt eos infor
mare quomodo confiteri deberēt et pe
nitere de decem p̄ceptis. z d̄ septez pec
catz mortalibus. z quomodo debēt ha
bere firmum p̄positum amplius absti
nendū a peccatis. Item informādū sunt
quō reuerenter sacramētum sumere de
bent nec immediate expuere. nec imme
diate post sumptionē sacramenti come
dere. sed p̄ gratiarū actione debent se in
memorando passionem christi exercere
añ accessum z post. z signanter cauere ne
christū ecōuerso expellāt p̄ peccatū mor
tale. Sciendū q̄ quātūcūqz p̄c̄oz p̄te
rit: tñ confiteri tenet. qz non sufficit con
fessio. nisi sequat̄ confessio. **Unde Amb**
in libro d̄ paradiso Non em̄ q̄sqz a p̄c̄o
iustificari potēt nisi p̄c̄m añ p̄fess⁹ fuerit

Conditōes que requirunt ad
confessionem.

Sed queritur: confessio qualē esse
debeat. Respondeo q̄ primo d̄

bet esse p̄meditata. Sed diceret q̄n
tam diligentiam debet homo adhibere
ad rememorādum sua peccata. **Re**
spondeo q̄ maiorē q̄ vnqz in aliq̄ re
transitoria habuisti. hoc p̄batur. quia si
quis rationem regi tereno deberet dāe
de multis z arduis causis sub pena p̄i
uationis oculorum vel manū v̄l pedū
si in ipsa ratione deficeret: tunc talis ma
gnam diligentiaz adhiberet vt debite ra
tionem redderet. Sed adhuc maiorē z
rationem redditurū sumus in p̄fessione
quia de tota nostrayita. z hoc sub pena
p̄uarōis vite eterne. Ergo quilibet dz
ad memoriam reducere in qb̄ locis fuit
z quid in quolibet loco deliquerit. et q̄/
tiens quodlibet peccatum commiserit.
quia nō sufficit q̄ quis dicat in cōfessio
ne hoc peccatum sepius commisi. quia
nescit confessor intelligere vtum decies
vel vigesies vel centies. **S**inautem tūc
dicat sub determinato numero. put sibi i
estimatione sua videbitur. vt dicēdo. h̄
peccatum cōmisi decies vel vigesies vel
centies. vel plus vel minus. quia certuz
numerum ignoro. tunc confessor potest
eū fm̄ hoc expedire. z penitētiā iniun
gere. Quia maior penitētia iniungēda
est illi qui aliquod peccatuz decies com
misit. q̄ illi qui soluz quater aut septies
hoc idēz cōmisit. **Uñ** ysid. de sum. boz
Ille penitentiam digne agit. q̄ reatum
suū satisfactōne legitima plāgit. **Uñ**
etiā **Aug⁹**. de penitētia. Vere penitēs
p̄sideret qualitatem criminis. in loco. i
tempore. in p̄seuerātia. in varietate p̄so
ne. **E**t qua hoc fecerit tēptatione. z i ip
sius vicij multiplici executōe. Sed heu
aliqui currūt ad cōfessionē sine debita p̄
meditatione. qd̄ multū ē reph̄sibile: si
gnant in his qui raro confitentur. qz ta
les plura p̄c̄a obliuiscunt **E**rgo p̄sulē
dum est cuiuslibet: vt ad minus quater in
anno. scz in angarijs sua p̄c̄a confiteat
tur. Quia p̄ hoc homo a multis pecca
tis retraheretur q̄ sentiret appropinq̄

*Ab nōm p̄m̄
z is s̄. de uol
luzary h̄.*

re angaria in qua p̄fiteri uellet. z tūc eēt magis sollicit⁹ cauere sibi a p̄ccis: **R** **S**ecundo confessio debet esse nuda z in tegra. quia deus dimidiam confessionem non acceptat. necynū p̄ccz mortale sine alio remittit. **Uñ** Deutroñ. xxxij. Dei perfecta sunt opera. **Uñ** notādū q̄ peccator debet duo facē. Primo d̄z ad me/moriā reducere p̄ccā sua. scz audīēdo f/mones. z fm suū posse examinādo con/scientiam suam. **S**ecundo d̄z deum rogare ut sibi reuelet z sibi cor suū illumiet ad cognoscēdum p̄ccā sua. **E**t sic accedere ad confessionē. z oīa p̄ccā sua nude et in/tegre confiteri: nullū ex verecundia obtriccdo: z sic habere firmā sp̄z d̄ indulgētia omnīū p̄ccōrum q̄ sc̄r: z q̄ oblit⁹ est **C**ōtra hoc faciūt illi qui ex verecundia hu/mana palliant v̄l occultāt sua p̄ccā. qd̄ est contra humanā rōem z contra deuz **S**i em̄ non erubuisti peccare: nō debes erubescere confiteri. **Uñ** Chriſo. **C**ur confunderis dicere: qd̄ nō p̄fusus es fa/tere. **C**ur uereris d̄no indicare qd̄ non es uertus d̄no uidēte cōmittere. **Uñ** d̄ ps̄. Delictum meum cognituz tibi sed. **Uñ** Aug⁹. sup̄ h̄. **Q**uādo detegit hō d̄s regit. qñ hō regit: de⁹ nudat: qñ ho/mo agnoscit: deus ignoscit. **T**ertio confessio d̄z esse p̄pria z accusans. scilz q̄ sua p̄pria p̄ccā confiteatur z non alioruz nec aliquē debet noīare in p̄fessioneni/ si in tali casu in quo sine denominatōne p̄sone non posset ip̄m p̄ccm̄ exprimere ut si peccauit cū sorore v̄l cū matre. **I**te confitens nō debet se excusare sicut aliq̄ qui dicunt in confessione. **D**eus ordina uic̄ mibi hoc q̄ hoc malum commisi qd̄ omnino est falsum. z cū hoc magnū pec/catum est credere uel dicere q̄ de⁹ malū uelit: sed est ipsius hominis p̄pria mali/cia. **Uñ** apl̄s. **H**ec est uolūtas dei san/cificatio uestra. **I**te aliqui dicūt diabo/lus decepit me **I**te aliqui dicunt coact⁹ sum ab hominibz. **Uñ** Seneca **D**imitte excusationez quia nullus peccat inu/

tus **E**t tales sic se excusantes nō sūt ab/ soluēdi. qz cōfessio debet esse p̄pria z ac/cusans **Q**uarto cōfessio debet esse la/chrymosa. qz cū dolore z amaritudine cordis p̄ccā sunt cōfitenda ut misericōdiam cōsequamur. **Uñ** Greg⁹. **I**llum quem cōspicias delicta fletu delere in cōspectu delictatis nō dubites misericōdiam cōsequi. **C**ōtra hoc faciūt qui p̄ccā sua q̄si fabulā vnā sacerdoti p̄ponunt: nullam ue/recūdiā de peccatis suis habētes. **B**et nardus. **S**ūt quidā qui cōfitēdo sicut fabulā peccatorū narrant hystoriam. z egritudines aīe sue sine cōfusione dinur/merāt. **S**ed vere cōfitens cū uerecūdiā debet p̄ccā sua cōfiteri. **Uñ** Bernard⁹ **I**deo iubemur cōfiteri p̄ccā ut erubescē/tiam habeamus p̄ pena **Uñ** Aug⁹. in li. de penitētia. **E**rubescētia nāqz mag/na est pena. ideo q̄ erubescit p̄ p̄ccō dig/nus est misericōdia. **Q**uinto cōfessio debet fieri cū bona spe z cū uera humilitate. **B**ern. **H**umiliter cōfitentibz remittit deus peccatū. z diabolus eū quez in corde hoīs inuaserat amittit p̄ncipatus **I**te penitēs debet habere bonā fidem et fiduciā firmiter sperādo se cōsequi in/dulgētiā. **Uñ** Aug⁹. **P**enitētia q̄ ex fiducia nō p̄cedit inutilis est: sterilis ma/ner z sine misericōdia **Uñ** Ambro. **N**ō p̄test bene agere p̄mā qui nō sperat in/dulgētiā. **Q**uerit. utrū in aliq̄ casu confessio sit reiterāda. **R**ūdet q̄ in q̄rtu/or casibz reiterāda est p̄fessio. hoc q̄re su/p̄ra. iij. **P** **D**e satisfactōe **S**atisfactio est tertia ps̄ penitētie **Uñ** Aug⁹. dr. **S**atisfactio est causas p̄ccōz excidere. z eoz sug/gestioibus aditū nō indulgere. **Uñ** notādū q̄ satisfactio debet sp̄ fieri p̄ cō/traria **Uñ** sup̄bo sp̄ iniūgēda ē. p̄sternatio z hūliatio z uestiū depositio. **I**tem auaro iniūgēda ē iniustaz rez restitutio et de iustis rebz elemosynaz distributiō **I**te gulos⁹ z ebriosos iniūgēde s̄z absti/nētie z teiunā. qz fm **S**alomo. p̄ q̄ hō